

Raport o Kapitale Intelktualnym Polski

Warszawa, 10 lipca 2008 r.

Wybrane fragmenty

Kapitał intelektualny Polski to ogół niematerialnych aktywów ludzi, przedsiębiorstw, społeczności, regionów, instytucji i procesów, które odpowiednio wykorzystane mogą być źródłem obecnego i przyszłego dobrostanu kraju. (str. 11)

Małe dzieci

Indeks kapitału intelektualnego dla dzieci i młodzieży plasuje Polskę na 13. miejscu pośród 16 krajów europejskich, które objęte są porównaniem.

Istotnym kluczem do rozwiązania tego problemu jest poprawa dostępności i jakości wczesnej edukacji .

Jak dowodzi laureat ekonomicznej Nagrody Nobla James Heckmann, inwestycje w kapitał ludzki najmłodszych dają największy zwrot – są najbardziej opłacalne nie tylko dla samych dzieci, ale również dla społeczeństwa.

Potrzeba jest wzmocnienia kompetencji i zaangażowania rodziców w wychowanie i wczesną edukację dzieci.

Szkoła

Oczekuje się, że w najbliższych dekadach w Polsce nastąpi istotne przesunięcie popytu na pracę w kierunku zawodów opartych na wysokich kwalifikacjach, do których niezbędna jest doskonała znajomość matematyki i/lun nauk przyrodniczych.

Powstaje pytanie czy polskie szkoły zdołają przygotować odpowiednich kandydatów?

Spśród trzech dziedzin badanych przez międzynarodowe testy PISA, Polska najslabiej wypada właśnie w dziedzinie nauk przyrodniczych i matematyce. Nasze wyniki są ledwie przeciętne i nie poprawiły się na przestrzeni ostatnich lat (badania PISA 2003, 2006).

O nieefektywności polskich szkół w rozwijaniu kompetencji poznawczych świadczy również fakt, że jedynie przeciętne rezultaty w matematyce polskie dzieci osiągają nieproporcjonalnie dużym nakładem sił.

Wpływ dobrego nauczyciela na dziecko jest nie do przecenienia. Wpływ jakości nauczycieli na wyniki uczniów jest kluczowy – ważniejszy od wielkości klas, wyposażenia szkół czy nakładów finansowych na edukację.

Polska ma zdolną młodzież. Nasi uczniowie osiągają często najlepsze miejsca w wielu konkursach międzynarodowych.

Ale jeden model szkoły, jeden program dla wszystkich, powoduje, że szkoła nie jest dobra dla nikogo.

Kończą się czasy „masowego” kształcenia dzieci według jednego programu, dzieci są zbyt cennym zasobem, żeby nie poświęcić im więcej uwagi indywidualnie.

Polskie szkoły są w większości wciąż bardzo daleko od zrealizowania idei edukacji spersonalizowanej, która sprowadza się do tego, aby szkoła podjęła wysiłek dopasowania się do zróżnicowanych potrzeb i predyspozycji uczniów, a nie skupiała się na dopasowaniu każdego ucznia do oferowanego modelu nauczania.

Zindywidualizowane podejście do nauczania nie wymaga zmniejszenia klas. Jest to możliwe w dużych klasach, o ile tylko wprowadzone zostaną odpowiednie narzędzia pedagogiczne, takie jak: udzielanie indywidualnej informacji zwrotnej, nauka w zespołach, uwzględnienie indywidualnych stylów uczenia się.

Każdy uczeń powinien mieć własny projekt doskonalenia osobistego, który planując cele edukacyjne, szanuje indywidualny rytm uczenia się. Ewaluacja ucznia powinna przebiegać na podstawie indywidualnej diagnozy, w ramach której określone są przewidywane osiągnięcia. Diagnoza taka powinna zakładać, że każdy uczeń ma jakiś talent. Jeż też naturalne, że wysokim predyspozycjom w jednej dziedzinie towarzyszy brak zainteresowania i uzdolnień w innych. Tymczasem szkoły skupiają zwykle nieproporcjonalnie więcej uwagi na wynikach słabych, a nauczyciele często nie podejmują się (...) wysiłku prowadzenia dodatkowych zajęć pozalekcyjnych – dla rozwijania talentów.

System edukacyjny nie docenia wpływu edukacyjnego domu rodzinnego i to szkoła jest postrzegana jako główny ośrodek edukacyjny. Szkoła i dom nie liczą na siebie wzajemnie, często są w konflikcie i podważają swoje pozycje.

Najlepsze rezultaty osiągamy, gdy rodzice i nauczyciele wspólnie planują rozwój swoich dzieci i dzielą się odpowiedzialnie zadaniami. System edukacyjny powinien zauważać rolę edukacyjną środowiska rodzinnego i wspomagać jego rozwój.

Gdy uczniowie rozwijają się w spójnym środowisku, zarówno w domu, jak i szkole, mają wszelkie przesłanki do sukcesu edukacyjnego i życiowego.

Niewystarczający jest poziom świadomości zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych dzieci wśród kadry pedagogicznej i zarządzającej w szkołach. Słabo rozpowszechniona znajomość narzędzi diagnozujących indywidualny styl uczenia się (...) co uniemożliwia pełny rozwój dzieci.

Nowoczesna szkoła musi równoważyć funkcje egalitarne (zapewnianie dobrego dostępu wszystkim uczniom, wyrównywanie szans życiowych dzieciom) i funkcje elitarne (wynajdywanie i rozwój talentów)

Cały raport www.innowacyjnosc.gpw.pl/kip/

(oprac. luty 2010 Małgorzata Taraszkiewicz)